

เทศน์เช้า วันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะนะ สัจธรรมๆ สัจธรรมเป็นความจริง ถ้าสัจธรรมเป็นความจริงนะ เราแสวงหา เราแสวงหาสัจธรรมนะ เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ถ้าเราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอน พระพุทธศาสนาเวลาจะสอน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวักขยญาณ วิชชา ๓ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

มนุษย์เกิดมาจากที่ไหน มนุษย์ทำไมถึงมาเกิด เกิดแล้วมีเวรมีกรรมอย่างไร ถ้ามีเวรมีกรรมอย่างไร แล้วเวลาแก้ไขๆ เวลาแก้ไขสิ่งที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ขึ้นมา เวลาแก้ไข แก้ไขด้วยอาสวักขยญาณในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าจะแก้ไขโดยอาสวักขยญาณในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันต้องมีที่มาที่ไป

มันต้องมีที่มาที่ไปคือจิตใจของคนที่สูงส่ง จิตใจของคนที่ดีงาม จิตใจที่สูงส่งที่ดีงามทำสิ่งใดก็ประสบความสำเร็จของเขา จิตใจของคนต่ำต้อย จิตใจของคนที่มีอำนาจวาสนาพยายามตะเกียกตะกายขนาดไหนมันก็ได้แต่เพิ่มอำนาจวาสนาบารมีเท่านั้น มันมีที่มาที่ไปทั้งสิ้น

ถ้ามันมีที่มาที่ไปทั้งสิ้น เห็นไหม เราเกิดเป็นมนุษย์ เราเกิดมาพบพระพุทธศาสนา แต่เวลาคนจิตใจมันต่ำทราม วัฒนธรรมเมว่น้ำ มันเอาเมว่น้ำมาเทียบเคียงไง ถ้าเอาเมว่น้ำเทียบเคียง มันคิดได้แค่เมว่น้ำ

จิตใจมันต่ำทราม ต่ำทรามคือเป็นวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์คิดได้แต่สสาร คิดได้แต่วัตถุไง แต่ไม่ได้คิดถึงความสูงต่ำของหัวใจของคน ไม่ได้คิดถึงความกตัญญูกตเวที ไม่ได้คิดถึงคนที่มีเคารพในตนๆ ใจ

ถ้ามันมีความสำนึก มันเคารพในตนขึ้นมา ทำคุณงามความดี ทำคุณงามความดีได้ แต่ใครที่มีคุณๆ คนที่มีคุณยกย่องบูชา ความยกย่องบูชาคนที่มียุณยมีคุณกับเรา กตัญญูกตเวที คนที่มีบุญมีคุณ เห็นไหม

มันมีขอรทานที่วัดไร่ขิง เขาเป็นขอรทานนะ เขารวบรวมเงินขอรทานของเขา เขาไปซื้อเครื่องมือแพทย์ไปบริจาคที่โรงพยาบาล ขอรทานที่วัดไร่ขิง ขอรทานนั้นนะเขาเก็บสะสมเงินของเขาเป็นล้านนะ แล้วเขาไปซื้อเครื่องมือแพทย์ พอซื้อเครื่องมือแพทย์เขาไปบริจาคที่โรงพยาบาล

ไม่ใช่ว่าคนมันสูงมันส่ง มันสูงส่งที่ไหน มันสูงส่งที่หัวใจนั้น ถ้าสูงส่งในหัวใจนั้น จิตใจที่มันคิดได้ หัวใจสูงส่งขึ้นมาจะอยู่ในสถานะไหน

คนมันมีทั้งดีมีทั้งเลวทั้งสิ้น ถ้าคนมีดีและเลว ในคนคนหนึ่งก็ยังมีดีมีเลวเลย ในสังคมก็ต้องมีคนดีคนเลวทั้งสิ้น แต่ตามหน้าที่ของตน ถ้าตามทำหน้าที่ของตน ความเคารพตนๆ เห็นไหม

พระก็ต้องเป็นพระ เวลาพระเป็นพระแล้วพระเห็นโยมเขาเที่ยวสนุกครึกครื้นก็อยากจะไปเที่ยวสนุกครึกครื้นกับเขา เราบวชเป็นพระแล้วพระมีธรรมวินัยคุ้มครองดูแล จะประพฤติปฏิบัติตนอย่างนั้นไม่ได้

เวลาบวชเป็นพระขึ้นมาแล้ว สมณสาธูป สมณสาธูปต้องปฏิบัติตนเป็นพระ ไม่มีเว้นวรรคไปทำแบบฆราวาส ไม่มี มันทำตามสมณสาธูปของคนๆ ถ้าของคนนะ ถ้าคนที่มียศมีปัญญานะ มีสติปัญญามันจะศึกษา ถ้าคนมันศึกษาค้นคว้าขึ้นมาแล้วมันจะได้ประโยชน์มาก

ดูสิ แอฟริกาเวลาชนเผ่าเขาเป็นพันๆ ปี เป็นพันๆ ปีขึ้นมาแล้วเขาอยู่ในสถานะอย่างนั้น วัฒนธรรมของเขา นี่ก็เหมือนกัน วัฒนธรรมของเรา ภาษาเรานะ คนไทยนี้ แหม! ภูมิใจมากนะ มีหนึ่งเดียวในโลก โลกนี้มีที่เดียวเท่านั้นนะ มีอยู่ที่เดียว

แต่คนที่เขาไม่เข้าใจ เขาเข้าใจของเขาไม่ได้ เขาเข้าใจของเขาไม่ได้ เขาเข้าใจวัฒนธรรมแมวน้ำ เขาคิดว่าเป็นสัตว์ ดูถูกคนว่าเป็นสัตว์ ไ้แมวน้ำๆ ในอเมริกานั้นนะ เพราะอะไร เพราะมันหนีจากนักล่ามาอยู่ที่ท่าเรือ คนไปดูแลมันหน่อย

เราเห็นคนมีความเมตตาคุณแลสัตว์ เราคิดว่าคนนั้นจิตใจสูงส่งนะ ไช้ จิตใจเขาคิดถึงชีวิตของคน มันมี ตอนนี้อเมริกามีปัญหามาก พวกที่อพยพเข้าไปไม่ยอมฉีดวัคซีน เขาว่าเขาไม่เชื่อของเขา

นี่ความเชื่อของเขา ถ้าไม่ฉีดวัคซีน ตอนนี้มีปัญหามาก โรคระบาดเต็มไปหมดเลย แต่ของเรา โรคระบาดในเมืองไทยเรา เมื่อก่อนโรคทำข้างหมดไปแล้ว เวลามีผู้อพยพเข้ามาเอาโรคภัยไข้เจ็บเข้ามา

โรคในประเทศไทยหลายโรคเลยนะที่ขาดไปจากประเทศไทย แต่มีผู้อพยพเข้ามา ผู้อพยพเข้ามาก็เอาโรคที่สูญไปแล้วกลับมาใหม่ เพราะอะไร เพราะความเชื่อของเขา ความคิดของเขา ความคิดของเขา ความเชื่อของเขาว่าสิ่งนั้น เขาเชื่อของเขา นี่ความเชื่อๆ ใจความเชื่อเป็นความเชื่อ

เวลาของเขา ดูลิ ในกลุ่มชนของเขา เวลาเวียนนามบ้านแตกสาแหรกขาดนะ อพยพมาทางเรือนะ บ้านแตกสาแหรกขาด ทรัพย์สินสมบัติทั้งหมด พี่น้องพลัดพรากจากกัน เวลาเขารวมประเทศของเขาได้นะ เขามีรายการทีวีไปเสาะแสวงหาพี่น้องที่ไม่เคยพบกันเลย โอ้ย! กอดกันร้องไห้ๆ

นั่นไง วัฒนธรรมอย่างนั้นไช้ไหม วัฒนธรรมอย่างนั้นไช้ไหม

เมืองไทยเรานะ สิ่งทีคอมมิวนิสต์สลับไม่ได้ หนึ่ง บอกเลย สถาบันกษัตริย์ สถาบันกษัตริย์ของเมืองไทยค้ำจุน ประเทศไทยที่ไม่เป็นคอมมิวนิสต์เพราะสถาบันกษัตริย์ มันมีคุณประโยชน์ มันมีอำนาจวาสนาขนาดนั้น แล้วคนจะดูถูกดูแคลนมันเรื่องของเขา

การดูถูกดูแคลนของเขา จิตใจเขาดำทราวมๆ พอจิตใจเขาดำทรามนะ แล้วเวลาทำแล้วนะ เขาตักงานด้วย กระทบกระเทือนความสัมพันธ์ของประเทศ นี่ด้วยความโง่เขลาเบาปัญญาของคน เวลาโง่เขลาเบาปัญญาแล้วคิดว่าตัวเองฉลาด

ไอ้คนที่มันฉลาด ฉลาดในพระพุทธศาสนา ในพระพุทธศาสนาฉลาดแล้วต้องอ่อนน้อม ถ่อมตน ยิ่งอ่อนน้อมถ่อมตนเท่าไร สูงสุด เห็นไหม รวงข้าว ถ้ามันออกเมล็ดข้าวมันนุ่มลงต่ำ

ทั้งนั้นนะ คนที่มีความรู้เขารู้ใจของเขา ความรู้ในใจของเขา เขาเท่าทันกิเลสในใจของเขา

ไฉนไประรานเขาไปทั่ว คิดว่าตัวเองมีปัญญาๆ โง่แล้วอวดฉลาด ไฉนพวกโง่แล้วอวดฉลาดมันไม่เข้าใจสิ่งใดทั้งสิ้นเลย คนที่เขามีปัญญาๆ ของเขานะ เขาอ่อนน้อมถ่อมตนของเขา เขามีภูมิปัญญาในใจของเขา เวลาเขามีภูมิปัญญาในใจของเขา จิตใจเขาสูงส่ง

จิตใจเขาสูงส่ง คุณสิ เวลาเราให้กัน เราให้กันโดยปิดทองหลังพระๆ เราให้โดยการทิ้งเหวให้โดยที่ไม่ต้องการสิ่งใดทั้งสิ้น ให้โดยที่ไม่ต้องการสิ่งใดทั้งสิ้น เราให้เพื่อประโยชน์ๆ นี่ให้เพื่อประโยชน์นะ ให้เพื่อประโยชน์เพื่ออะไร เพื่อพัฒนาหัวใจให้มันเข้มแข็งขึ้นมา

ถ้าหัวใจมันเข้มแข็งขึ้นมา เวลาจะค้นคว้าหากิเลสในใจของตน ค้นคว้าหากิเลสในใจของตนนั้นนะคนฉลาด คนฉลาดมันต้องเห็นความบกพร่องในใจของตน

ไฉนระรานเขา เหยียบย่ำเขา ทำลายเขา ย่ำยีเขา เอ๊ย! มันว่ามันเก่ง

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่มี เวย์ย้อมระจับด้วยการไม่จองเวร วิชา ๓ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ บุพเพนิวาสานุสติญาณ มันมีเวย์ย้อมระจับกันมาทั้งสิ้น ถ้ามีเวย์ย้อมระจับกันมาทั้งสิ้นนะ ถ้าคนที่มีสติมีปัญญานะ เวย์ย้อมระจับด้วยการไม่จองเวร ไม่จองเวรไม่จองกรรมใครทั้งสิ้น เพราะอะไร

เพราะการจองเวรจองกรรม การกระทบกระทั่งกันนั้นมันสร้างเวรสร้างกรรมต่อเนื่องไปทั้งสิ้น เราเองเราต้องการคุณงามความดี เราต้องการกรรมดีๆ ของเรา เราไม่ต้องการกรรมชั่ว การกระทำทำลายคนอื่น ไม่ต้องการหอก ไม่ต้องการทำลายใครทั้งสิ้น

แต่ในการทำคุณงามความดีๆ สัมมาทิฐิ ดำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ ความชอบธรรมของเรามันต้องมีอยู่ ถ้าความชอบธรรมของเรา หน้าที่การงานที่ถูกต้องดีงามขึ้นมาใครจะลบล้างไม่ได้ ใครจะสบประมาทไม่ได้ ใครจะมาลู่บหัวเล่นไม่ได้ ใครจะมาทำลายความดีนี้ไม่ได้

คุณสิ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เทวทัตชอบปกครองสงฆ์ๆ นั้นนะ “ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เออ! เวย์ย้อมระจับด้วยการไม่จองเวร ไม่ให้เทวทัตทำความชั่ว เอาเทวทัตปกครองสงฆ์ไปเลย”

พอปกครองสงฆ์ไปเลย สงฆ์ก็จะล่มสลายไปเลย ความดีความงามความชอบของวิภูฏะ เทวดา อินทร์ พรหมจะได้ประโยชน์ขึ้นมาก็ไม่ได้อะไรเลย

ถ้าทำคุณงามความดี ถ้ามันสัมมาทิฐิความเห็นที่ถูกต้องดีงามมันต้องมีจุดยืนของมัน ดูสิ เวลาพระโพธิสัตว์ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย เป็นเตมียี่แปด โดนเขาเบียดเบียน โดนเขาทำลาย ตัดหู จัดจมูก ตัดทุกอย่างเลย ท่านยังมีจิตใจที่มั่นคงแข็งแรงของท่านเพื่อประโยชน์ในคุณงามความดีของท่าน

ถ้าคุณงามความดีของท่าน ประสบความสำเร็จเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขึ้นมา ลัทธิศาสนาอื่นทำลาย ยั่วชวน ท่านมีฤทธิ์มีเดชทำได้ทั้งนั้นนะ ท่านไม่ทำ ไม่ทำอะไรทั้งสิ้นเลย

เวลาไปพวงฮินดู พวงพราหมณ์บูชาไฟ เราก็นูชา ไปสอนขฤลิ ๓ พี่น้อง นูชาไฟๆ ไฟคืออะไร ไฟคือโทสะคินา โมหาคินา

ดูสิ เวลาเขากราบทิศๆ เราก็กกราบ เราก็กกราบ แต่ทิศของเราไม่เหมือนทิศของท่าน ทิศของเรา ทิศเบื้องบนทิศครูบาอาจารย์ ทิศเบื้องซ้ายเบื้องขวา พ่อแม่ ทิศเบื้องล่างของเรา บ่าวไพร่ของเรา

พลิกกลับมาให้เป็นประโยชน์ พลิกกลับมาให้เป็นประโยชน์ ท่านมีฤทธิ์มีเดชทำอะไรก็ได้ แต่ท่านไม่ทำ แต่ถ้าด้วยสติปัญญาแก้ไขๆ เขา แก้ไขเขาให้หูตาสว่างขึ้นมา

ในสมัยพุทธกาลมันมีลัทธิศาสนาเต็มในพื้นที่อยู่แล้ว แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาเผยแผ่ธรรมๆ ไปเปลี่ยนทิฐิความคิดความเห็นของเขา ทำลายทิฐิมานะของเขาเพื่อประโยชน์กับเขาๆ นี่สัมมาทิฐิ ให้เขาถูกต้องดีงาม ถ้ามันมีสติปัญญา มันศึกษามันแก้ไขของมันนะ มันจะได้ประโยชน์ของมันๆ

ที่เอ็งคิดเอ็งถือกันอยู่นั้นมันเป็นการเมือง ศาสนาการเมือง เอาการเมืองมาแยกมาแยกเป็นกลุ่มของกู ล้างสมองๆ ใจ ถ้าไม่พูดเรื่องอย่างนี้คนก็ไม่สนใจใจ ให้สนใจมา แล้วสนใจแล้วล้างสมองแล้วก็เอาไว้ในกลุ่มก้อนของตนใจ

แต่ในพระพุทธศาสนาไม่เป็นอย่างนั้น

เวลาในหลวงรัชกาลที่ ๙ ไม่ต้องรักเรา ห้ามไปรักในหลวงนะ แต่ให้ประชาชนรักกัน ให้ประชาชนรักกัน ให้ประชาชนส่งเสริมกัน ให้ทำคุณงามความดี ท่านไม่ได้ปรารถนาให้ไปรักท่านนะ ที่ท่านทำก็ให้ประชาชนมีความร่มเย็นเป็นสุขใจ

พระพุทธศาสนา กาลามสูตร ไม่ให้เชื่อ

มีศาสนาเดียวเท่านั้นนะที่ไม่ให้เชื่อ อย่าเชื่อแม้แต่พระพุทธเจ้าสอน ต้องพิจารณาก่อน พระพุทธศาสนานี้ไม่ให้เชื่อ แต่ถ้ามีศรัทธาๆ เรามีศรัทธาเราชวนขวายเป็นกันดีกว่า

นี่ไง ถ้าเขามีศรัทธาเขาค้นคว้าเสียหน่อยนะ เขาเห็นที่มาที่ไป เห็นรากเหง้าว่าเขาทำทำไมกันนั้นนะ ทำไมเขาถึงทำ

ดูสิ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ดูสิ ชาติที่อยู่รอดมาได้เพราะอะไร เพราะพระที่เขาเป็นแนวร่วมของพรรคคอมมิวนิสต์เขามาปฐกถาให้พระฟังหมด บอกว่า พรรคคอมมิวนิสต์ ในภูมิภาคเขามีสมาคมของเขา เอ๊ะ! ทำไมเมืองไทย เพราะมันมาหมด เวียดนาม เขมร ลาว จีน พม่านี่ก็กึ่งๆ แล้วเมืองไทยมันเหลือได้อย่างไร มันต้องล้มไปโดยโดมิโน โดยทฤษฎี โดยทฤษฎีทางการเมืองของเขา แล้วเมืองไทยอยู่ได้อย่างไร

๑. สถาบันพระมหากษัตริย์

๒. พระพุทธศาสนา

นี่เขาวิเคราะห์กัน ในพรรคคอมมิวนิสต์ในภูมิภาคของเขา

นี่มันมีคุณประโยชน์ขนาดนั้น มันมีรากเหง้าขนาดนั้น แล้วทำให้ประชาชนร่มเย็นเป็นสุขขนาดนั้น มันทำให้สังคมเป็นหนึ่งเดียว

มันมีไอ้พวกแปลกแยกนั้นมันกรรมของสัตว์ เวลาอาศัยบ้านคนอื่นเกิดแล้วไม่ตอบสนอง ใจ อาศัยแผ่นดินเกิดแล้วไม่ตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน

ไอ้ของเรา เราอาศัยท้องแม่เกิดแล้วเราก็มียอแม่ เราเกิดจากท้องแม่ใครนั้นก็แม่ของเรา ไอ้มันเกิดจากท้องแม่แล้วมันเนรคุณพ่อแม่มัน มันบอกว่าต้องพัฒนาต้องเปลี่ยนแปลง นี่พูดถึงเวลาคนที่มีความคิดของเขา

แต่พระพุทธศาสนาไม่สอนอย่างนั้น คุณสิ เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่ไง เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร ไม่จองเวรไม่จองกรรมนะ ไม่จองเวรจองกรรมเพราะอะไร

เพราะเขามีกรรมยิ่งมหาศาล ยิ่งไม่จองเวรจองกรรมเขา เขายังทำลายล้าง นั่นนะเวรกรรมเขาทั้งสิ้น แล้วเวรกรรม เวลากรรม กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน กรรมมันต้องให้ผล

เวลาพอกรรมมันให้ผลแล้ว ออดอ้อนออละออละเอว เวลามันทำ มันทำด้วยความอหังการนะ ภูมิใจใหญ่ ภูถลาด ภูถ่งมาก

มันยังไม่เท่าทันในใจของมันเลย มันถลาดตรงไหน

คนเรานะ พูดถึงในโลกนี้มันมีสารพิษ เราพยายามเข้าไปในสารพิษนะ คนรู้ว่าที่ไหนมีสารพิษเขาจะหลีกเลี่ยงแล้ว เขาไปในที่สูง ที่สูงขาดออกซิเจน เขาต้องเตรียมออกซิเจนของเขาขึ้นไปแล้ว เขาต้องพร้อมของเขานะคนที่ถลาด

นี่ก็เหมือนกัน ความดีความชั่วในใจของตนถูกต้องดีงามหรือไม่ ถ้าถูกต้องดีงาม เอ็งเกิดมาจากไหน ภูมิฐานะที่เอ็งคิดอยู่นั่นเอ็งมีความทุกข์ยากหรือไม่ ภูมิฐานะที่ความคิดขึ้นมาแผดเผาใจในของเอ็งมันแผดเผาขนาดไหน

มันแผดเผานะ คิดแล้วพูดไม่ได้ คิดแล้วก็ซ่อนเอาไว้ในใจ ปากหวานก้นเปรี้ยว มันไม่มีอะไรเป็นความจริงเลย แล้วเอ็งก็ต้องมาเล่นละครลิเก เอ็งต้องมาติดดินเพื่อล้างสมองคนให้คนเชื่อถือ แล้วเชื่อถือขึ้นมาแล้วได้อะไรขึ้นมา ทำให้ประเทศชาติกระทบกระเทือนไปด้วย ทำให้สังคมหวาดระแวงต่อกัน ไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอันทั้งสิ้นเลย

แต่ถ้ามันเป็นความสามัคคีดีงามมันก็เป็นความสามัคคีดีงามนะ ความดีงาม ความดีงามเกิดขึ้นมาได้ แล้วถาถถ ถาถถถศึกษาเสียหน่อย

เราเห็นแต่พิธีกรรมๆ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นไง เวลาหลวงตาท่านมีพรรษามาก จะไปทำข้อวัตรท่านนะ หลวงปู่มั่นท่านพูดเลย “มหา มหาพรรษามากแล้วนะ” พรรษามากแล้วหมายความว่า มีประสบการณ์แล้ว มีความเข้าใจแล้ว

เวลาหลวงตาอยู่กับหลวงปู่มันไ้ เวลาท่านควบคุมเอง ใครมีหน้าที่อะไรก็ให้ทำสิ่งนั้น อย่าแข่งหน้าแข่งหลังกัน อย่าไปทำกระทบกระทั่งกันเกินไปถึงหลวงปู่มันไ้ ท่านควบคุมดูแล

แล้วหลวงปู่มันไ้บอกว่า “มหา มหาพรรษามากแล้วไม่ต้องขึ้นมานะ ให้พระเล็กเณรน้อย มันขึ้นมา ถ้ามันขึ้นมาแล้วให้มันฝึกหัดข้อวัตรของมันไป แล้วมันจะได้มีข้อวัตรติดหัวใจมันไป”

คำว่า “ติดหัวใจมันไป”

มันทำๆ มันทำโดยไม่ซาบซึ้ง ทำโดยไม่มีคุณค่า ทำโดยพิธีกรรม ทำโดยข้อบังคับ มันทำของมันไป แต่ถ้ามันทำแล้วพอล่วงเวลาไปถ้ามันคิดของมันได้นะ โอ้โฮ! เราอยู่ใกล้ครูบาอาจารย์ขนาดนั้นเราไม่แสวงหา เราไม่ได้สิ่งใดเป็นประโยชน์กับเราเลย

นี่ไ้ หลวงตาท่านอยู่กับหลวงปู่มันไ้ ท่านพูดเลยว่า ถ้าท่านเสียสละ ท่านตายแทนหลวงปู่มันไ้ได้ ท่านขอตายแทนหลวงปู่มันไ้ให้หลวงปู่มันไ้อยู่สืบชีวิตต่อไปเพื่อประโยชน์กับพระพุทธศาสนา

แต่มันเป็นไปไม่ได้ ตามข้อเท็จจริงมันก็เป็นไปไม่ได้ แต่นี้เป็นความคิดไ้ ความคิดของคนที่ยอมเสียสละชีวิตของตนเพื่อครูบาอาจารย์ที่ได้ทำคุณงามความดีต่อเนื่องไป นี่เป็นความคิด ความคิดเป็นความคิด แต่ความจริงมันไม่ใช่ ความจริงมันเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล ความจริงมันเป็นเรื่องเวรกรรมของสัตว์โลก

ในเมื่อหลวงปู่มันไ้ท่านได้สร้างบุญญาธิการของท่านมาอย่างนั้น อายุขัยของท่านก็เป็นอย่างนั้น แต่ทุกคนก็ปรารถนาดีต่อท่าน

ท่านบอกเลยว่า ถ้าท่านเสียสละชีวิตของท่านได้เพื่อให้หลวงปู่มันไ้ดำรงชีพอยู่ ท่านจะเสียสละชีวิตทันที ทันทีเลย

เวลาหัวใจที่มันเป็นธรรมๆ นะ มันเห็นคุณค่า เห็นคุณค่าตอนไหน เห็นคุณค่าตอนที่หลวงปู่มันไ้นิพพานไปแล้ว แล้วท่านพิจารณาของท่านไ้ พิจารณาของท่าน เสวยความรู้สึกแล้วก็ปล่อย “เอ๊ะ! อย่างนี้ไม่ใช่พระอรหันต์หรือ”

ไม่ใช่ เพราะมีความสงสัยอยู่ พอมันพิจารณาของมันต่อเนื่องไปต่อเนื่องไปๆ จิตว่างหมดเลย ธรรมะผุด นี่ธรรมสังเวช ธรรมมันเกิด “สิ่งที่ว่างไปหมดเลยมันเกิดจากจุดและต่อม ความว่างมันต้องมีที่มาที่ไป”

โลกนี้ พระพุทธศาสนา มันยิ่งใหญ่กว่าวิทยาศาสตร์ มันต้องมีเหตุมีปัจจัย มันไม่มีอะไรลอยมาจากฟ้าหรอก ได้เรามีเวรมีกรรมกับพ่อกับแม่เราถึงมาเกิดกับพ่อกับแม่นี้ไง เรามีเวรมีกรรมอย่างนี้เราถึงมีความรู้สึกนึกคิดอย่างนี้ไง เพราะเรามีแต่ความตื้อด้านในใจของตนถึงทำอย่างนั้นไง

ไฉนนี้ใช้ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประพฤติปฏิบัติเข้าไปจนมันละมันปล่อยเป็นขั้นๆ ขึ้นไป แต่เวลามรรคหยาบ มรรคละเอียด เวลาไปเจอที่ละเอียดสุด ละเอียดในหัวใจของตนมันไม่เท่าทันไง

ท่านถึงบอกท่านก็ต้องไปตะเกียกตะกายๆ จุดและต่อม แล้วจุดและต่อม จุดและต่อมอะไร จุดและต่อมที่ไหน ที่ไหนเป็นจุดเป็นต่อม

แล้วในปัจจุบันนี้ใครๆ มาหาเราก็ “นี่เป็นจุดเป็นต่อม เป็นจุดเป็นต่อม”

เป็นจุดเป็นต่อมก็เป็นเหตุไฉน ก็ไปโรงพยาบาลสิ เอาไฟจี จุดต่อมอะไรของมึง มึงเคยทำอะไรมาถึงเป็นจุดเป็นต่อม มึงรู้อะไรของมึงมา มึงจำของเขามา มึงฟังเขามา แล้วมึงพยายามสร้างค่าของมึงไป เหมือนกับไอ้ฝรั่งหน้าโง่งนี่ไง เห็นแล้วไม่รู้เรื่องไฉน

เวลาหลวงตาท่านพิจารณาของท่าน มันพิจารณา มันจับได้ เวลาพิจารณาไปแล้วถึงที่สุดแล้วทำลายจุดและต่อมนั้น ทำลายชั่วดีและชั่ว แล้วท่านก็มาธรรมสังเวช

ถ้าหลวงปู่มันยังมีชีวิตอยู่ เราไม่ต้องค้นคว้าขนาดนี้ เราไม่ต้องจุดและต่อมอะไร ไม่ต้องมาขวนขวายมาพลิกมาแพลง เพราะมันละเอียดลึกซึ้งจนเราไม่รู้ไม่ได้ สิ่งที่เป็นอนุสัยมันละเอียดลึกซึ้งเกินไป ลึกซึ้งที่เราสามารถจะรู้ได้ ถ้าเรามีครูบาอาจารย์ของเรานะ ครูบาอาจารย์ของเราบอกทีเดียว ท่านบอกว่าถ้าบอกทีเดียวจบเลย แต่นี่ครูบาอาจารย์ไม่มีใครบอก บอกไม่ได้เพราะท่านนิพพานไปแล้ว ไฉนจะมาสอนก็สอนโง่ๆ เซ่อๆ ทั้งนั้นนะ “ความรู้อย่างนี้หรือจะมาสอนเรา”

เวลาเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา เวลากิเลสมันขาด ท่านบอกเลย นี่เพราะการขาดครุบาอาจารย์

เพราะเหตุนี้เวลาท่านมาพูดไป มาพูดถึงว่าเวลาท่านซาบซึ่งในบุญคุณของหลวงปู่มัน ถ้าหลวงปู่มันยังดำรงชีวิตอยู่ ท่านสละชีพนั้นได้ ท่านสละชีวิตทันทีเพื่อประโยชน์อันนั้นๆ คนที่ได้ประโยชน์ คนที่พิจารณาไปแล้วมันเห็นคุณค่าๆ ไง

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันศึกษาเสียหน่อย มันพิจารณาเสียหน่อย

“ให้มีข้อวัตรติดหัวมันไป ข้อวัตรติดหัวมันไป”

ถ้ามันพิจารณาไม่ได้มันก็โง่บ้าเซ่อของมันอยู่อย่างนั้นนะ เหมือนวัฒนธรรมแม่น้ำนี้ไง มันเห็นว่าเป็นแม่น้ำ มันเห็นเลย มันเห็นเป็นวัตถุ ข้อวัตรปฏิบัติก็ข้อวัตรปฏิบัติที่เราทำกันอยู่เนือง

แต่ถ้าหัวใจมันคือมันด้าน หัวใจมันทุกข์มันยาก มันอาศัยสิ่งนี้เป็นเครื่องอยู่ แล้วมันพิจารณาของมันไปเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไปมันเห็นคุณค่าขึ้นมา โอ้!

ดูสิ เวลาหลวงตาท่านสิ้นกิเลสท่านกราบแล้วกราบแล้ว สองพันกว่าปีมาแล้วทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้ได้

ถ้ามันรู้ได้ มันไปเป็นจริงได้ นี่ความเป็นจริง

นี่ไง วัฒนธรรมของเราไง วัฒนธรรมของเราทำคุณงามความดีของเราไง กตัญญูทวดเวที ไง เคารพในตน ไง เคารพในตนมันก็เคารพข้อวัตร เคารพในตนก็เคารพกฎหมาย เคารพในตนก็เคารพคนอื่น เคารพในตนก็เคารพพ่อเคารพแม่ ถ้าเคารพในตนนะ

แต่ถ้ามันเหยียบย่ำตัวมันเอง มันไม่รู้จักตัวมันเอง นิสัยสันดานชั่วช้า มันถึงเหยียบย่ำคนอื่นหมด ทำลายเขาไปทั้งสิ้น เอวัง